

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 18.12.2014
COM(2014) 745 final

**RAPPORT TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-
KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

Evalwazzjoni finali tal-programm Fiscalis 2013

WERREJ

Werrej.....	2
1. Tagħrif eżistenti	3
2. Il-programm	3
3. It-twaqqif ta' evalwazzjoni	4
3.1. <i>Ir-rekwiżiti, l-għan u l-kamp ta' applikazzjoni</i>	4
3.2. <i>Metodoloġija</i>	4
3.3. <i>Il-logika tal-intervent</i>	5
3.4. <i>Ġudizzji u konklużjonijiet</i>	5
4. L-effikaċja ta' Fiscalis 2013 — l-istorja tal-kontribut.....	6
4.1. <i>Evażjoni u evitar tat-taxxa mnaqqsa</i>	6
4.2. <i>Applikazzjoni uniformi, effettiva u effiċjenti tal-leġiżlazzjoni tal-UE dwar it-taxxa</i>	8
4.3. <i>Tnaqqis ta' piżijiet fuq amministrazzjonijiet u dawk li jhallsu t-taxxi</i>	9
5. L-Effiċjenza	10
6. Il-valur miżjud tal-UE.....	13
6.1. <i>Il-komplimentarjetà tal-Programm Fiscalis 2013 għal inizjattivi nazzjonali, reġjonali, internazzjonali</i>	13
6.2. <i>Kontribuzzjoni għall-oġġettivi ta' taxxa aktar wiesa'</i>	14
6.3. <i>L-importanza tal-kooperazzjoni tal-UE fit-tnaqqis ta' spejjeż u piż amministrattiv</i> ...	14
6.4. <i>In-natura Trans-Ewropea tal-kultura amministrattiva komuni u kooperazzjoni fiskali</i>	14
6.5. <i>Sostenibbiltà tar-riżultati</i>	15
7. Fatturi kuntestwali li jinfluwenzaw il-prestazzjoni tal-programm.....	15
8. Konklużjonijiet u rakkomandazzjonijiet.....	17

1. TAGHRIF EŻISTENTI

Il-programm Fiscalis 2013 kien stabbilit bid-Deciżjoni 1482/2007/KE¹ bhala programm ta' azzjoni Komunitarja pluriennali li jtejjeb l-operat tas-sistemi tat-tassazzjoni fis-suq intern. Dan kien ir-raba'² wieħed f'sensiela ta' programmi ta' kooperazzjoni mibdija wara l-holqien tas-Suq Uniku Ewropew fl-1993. L-abolizzjoni ta' kontrolli fiżiċi u tat-taxxa fuq il-merkanzija li taqsm il-fruntieri interni tal-Unjoni Ewropea holqot hteġa urġenti biex titrawwem kooperazzjoni intensiva bejn l-amministrazzjonijiet tat-taxxa.

L-iterazzjonijiet sussegwenti tal-programm evolwew maż-żmien, bil-ghan aħhari li jtejjeb l-operat tas-sistemi tat-tassazzjoni fis-suq intern. Sistemi tat-tassazzjoni li jaħdmu tajjeb fis-suq intern għandhom jinftiehem, kif issuggerit mil-legiżlatur u interpretat minn din l-evalwazzjoni, bhala interessi finanzjarji nazzjonali protetti kontra l-evazzjoni u l-evitar tat-taxxa, is-suq protett minn kompetizzjoni ingusta, u l-piżijiet amministrattivi fuq amministrazzjonijiet u dawk li jhallsu t-taxxi mnaqqs. F'Fiscalis 2013, l-oġettiv ġenerali kien li jinkiseb permezz ta' applikazzjoni effettiva, effiċjenti u uniformi tal-liġi tat-taxxa tal-UE kif ukoll l-iskambju effiċjenti u effettiv ta' informazzjoni, il-kooperazzjoni amministrattiva u l-kondiviżjoni ta' prattika amministrattiva tajba fl-oqsma tal-VAT, tat-taxxi tas-sisa fuq l-alkoħol u l-prodotti tat-tabakk, kif ukoll taxxi fuq prodotti tal-enerġija u elettriku u taxxi diretti.

2. IL-PROGRAMM

Il-benefiċjarji primarji tal-programm huma l-amministrazzjonijiet tat-taxxa tal-Istati Membri tal-UE, segwit mill-amministrazzjonijiet tat-taxxa tal-pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali. Fir-rigward ta' pajjiżi kandidati u pajjiżi kandidati potenzjali, il-programm hu intenzjonat li jgħin l-amministrazzjonijiet tagħhom sabiex jiehdu l-miżuri meħtieġa għall-adeżjoni fil-qasam tal-legiżlazzjoni tat-taxxa u l-kapaċità amministrattiva. L-operaturi ekonomiċi ma kinux direttament fil-mira tal-programm, iżda xi wħud mill-attivitajiet tagħhom, permezz ta' tnaqqis tal-piż amministrattiv, wasslulhom xi benefiċċji wkoll.

Biex jinkisbu l-oġettivi tal-programm, twettqu l-attivitajiet li ġejjin: (1) l-iżvilupp u l-operazzjoni ta' sistemi ta' komunikazzjoni u ta' skambju ta' informazzjoni; (2) azzjonijiet kongunti: kontrolli multilaterali, seminars, gruppi ta' proġett, żjarat ta' hidma u kull attività oħra meħtieġa għat-twettiq tal-oġettiv tal-programm; (3) aktivitajiet ta' taħriġ.

Il-pakkett finanzjarju globali għat-tul ta' żmien tal-programm (6 snin) kien stabbilit għal EUR 156,9 miljun. Fiscalis 2013 kien allokati kważi 75 % tal-baġit tiegħu fuq l-iżvilupp u l-żamma ta' sistemi tal-IT trans-Ewropej, li jkopru l-Istati Membri kollha tal-UE, b'responsabbiltajiet distribwiti fost l-amministrazzjonijiet nazzjonali u l-Kummissjoni Ewropea. Il-kollaborazzjoni sseħħ fuq servizz sigur ta' netwerk komuni ta' Komunikazzjoni/Sistemi Komuni ta' Interazzjoni (CCN/CSI), li jassiguraw l-interoperabilità tas-sistemi ta' informazzjoni nazzjonali kollha. Lejn tmiem il-perjodu ta' programmazzjoni, kien hemm madwar 60 applikazzjoni tal-IT trans-Ewropej fl-oqsma tad-dwana u t-tassazzjoni, bl-użu tal-pjattaforma tas-CCN/CSI.

L-applikazzjonijiet tal-IT ewlenin kienu:

¹ Id-Deciżjoni Nru 1482/2007/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2007 li tistabbilixxi programm Komunitarju sabiex itejjeb il-hidma tas-sistemi ta' tassazzjoni fis-suq intern (Fiscalis 2013) u li tħassar id-Deciżjoni Nru 2235/2002/KE;

² Matthaeus-Tax (1993), Fiscalis 2002 (1998-2002), Fiscalis 2007 (2003-2007) u Fiscalis 2013 (2008-2013);

- is-sistema ta' skambju ta' informazzjoni tal-VAT (VIES) u tal-VIES ta' fuq l-internet,
- Rifuzjoni tal-VAT, il-VAT u formoli elettronici ta' skambju ta' Tassazzjoni Diretta,
- il-modulu ta' fuq l-internet tan-Numru ta' Identifikazzjoni tat-Taxxa (TIN),
- is-Sistema għall-Moviment u l-Kontroll tas-Sisa - The Excise Movement and Control System (EMCS)
- is-Sistema għall-Iskambju ta' Informazzjoni fuq it-Taxxa tas-Sisa (SEED),

3. IT-TWAQQIF TA' EVALWAZZJONI

3.1. Ir-rekwiżiti, l-għan u l-kamp ta' applikazzjoni

Skont l-Artikolu 19(1) tad-Deċiżjoni tal-programm, il-Kummissjoni Ewropea fasslet u kkuntrattat l-evalwazzjoni finali tal-programm lil konsulent estern. L-istudju ta' evalwazzjoni³ saret minn Ramboll Management Consulting AS, meghjuna fil-proċess mill-grupp ta' tmexxija magħmul mill-persunal rilevanti tal-Kummissjoni u rappreżentanti tal-erba' pajjiżi parteċipanti. Dan ir-rapport huwa bbażat fuq is-sejbiet u s-sentenzi kif ippreżentati fir-rapport ta' evalwazzjoni estern u vvalidati mill-grupp ta' tmexxija. Dan ir-rapport jissodisfa l-obbligu tal-Artikolu 19 (3b) biex jitressaq rapport ta' evalwazzjoni finali lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.

L-evalwazzjoni kopriet il-perjodu kollu tal-programm (is-snin 2008-2013) u t-tipi kollha ta' attivitajiet. Minhabba ż-żieda fl-enfasi fuq l-effiċjenza tan-nefqa tal-UE u għal finijiet ta' analiżi proporzjonata, l-evalwazzjoni tat attenzjoni partikolari għas-sistemi tal-IT iffinanzjati mill-programm, li l-funzjonament effettiv kien meqjus bħala essenzjali għas-suċċess globali tal-programm Fiscalis.

3.2. Metodoloġija

L-evalwazzjoni kienet strutturata fuq hames mistoqsijiet ta' evalwazzjoni: (1) il-firxa tal-kontribuzzjoni tat-taxxa elektronika pan-Ewropea tal-ambjent lejn funzjonament aħjar tas-sistemi ta' tassazzjoni fis-suq intern u l-għieda kontra l-frodi; (2) riżultati mhux mistennija u/jew mhux intenzjonati u l-impatti u l-irwol tagħhom fl-operazzjonijiet tal-programm; (3) it-tixrid tal-programm (sensibilizzazzjoni, għarfien u implimentazzjoni), u; (4) valur għall-flus; (5) il-valur miżjud tal-UE.

Kien hemm diversi limitazzjonijiet, li kellhom jittiehdu inkonsiderazzjoni għall-evalwazzjoni tal-programm Fiscalis 2013. L-ewwel nett, hafna mill-attivitajiet tal-programm tkomplew mill-iterazzjoni preċedenti tiegħu — Fiscalis 2007 — u għalhekk ir-riżultati u l-impatti jistgħu biss rarament ikunu marbuta unikament għall-Fiscalis 2013. It-tieni nett, ma teżisti l-ebda linja ta' bażi, jew tqabbil (kontrofattwali), kontra liema l-programm seta' gie ġġudikat u ma kienx possibbli li jiġi vvalutat xenarju mingħajr Fiscalis, hlief b'mod ipotetiku. It-tielet nett, kien hemm ftit li xejn dejta kwantitattiva disponibbli lill-evalwaturi, pereżempju fuq ammonti maqbuda ta' frodi jew taxxa rkuprati b'mod ġenerali, aħseb u ara l-ammonti li jistgħu jiġu attribwiti għall-programm Fiscalis 2013; għalhekk l-evalwaturi jiddependu hafna fuq il-perċezzjonijiet tal-partijiet interessati kkonsultati (permezz ta' sħarriġ u intervisti mmirati ġenerali, studji ta' każijiet fuq il-post), li hafna drabi kienu huma stess li ma setgħux jikkwantifikaw il-benefiċċji u l-vantaġġi li huma xorta wahda jhossu li jkunu sehhew.

3

http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/common/publications/studies/fiscalis2013_final_evaluation.pdf

Barra minn hekk, l-irregolaritajiet misjuba permezz tal-ghodod offruti mill-programm Fiscalis, normalment jehtiegu aktar investigazzjoni jew jagħtu bidu għal proċedimenti legali. Kull prevenzjoni min-naħa l-oħra, u l-prevenzjoni ta' frodi b'mod partikolari, fihom innifishom huma diffiċli li jiġu stmati, aħseb u ara biex jiġu evalwati. Fl-aħħar nett, anki jekk tali dejta kienet aċċessibbli, l-istabbiliment ta' rabta kawżali stretta bejn il-bidla osservata u l-attivitajiet ta' Fiscalis 2013 kien ikun mimli żbalji metodoloġiċi.

Billi tqiesu dawn ir-restrizzjonijiet u wkoll il-kuntest tal-programm, biex tingħata risposta għall-mistoqsijiet imsemmija hawn fuq, l-evalwazzjoni użat ***l-analiżi tal-kontribut*** — metodoloġija partikolarment xierqa biex tevalwa l-kontribut probabbli ta' intervent li jopera f'ambjent kumpless għal riżultati mistennija u li jistgħu jiġu osservati. Intgħażel dan l-approċċ b'kunsiderazzjoni bir-reqqa tal-kuntest tal-programm Fiscalis, fejn it-talba ta' mistoqsija klassika ta' kawżalità ma wasslitx għar-riżultati mixtieqa, minhabba l-mekkanizmi sottostanti u fatturi multipli fi hdan u 'l barra mill-programm li permettwew għal riżultat li jimmaterjalizza, u kwalunkwe fatturi kuntestwali li jinfluwenzawh. Minflok, l-analiżi tal-kontribuzzjoni fittxet li turi ***l-kontribuzzjoni probabbli*** tal-programm bil-wiri ta' użu dirett minn amministrazzjonijiet nazzjonali u l-benefiċċji li jipproduċi.

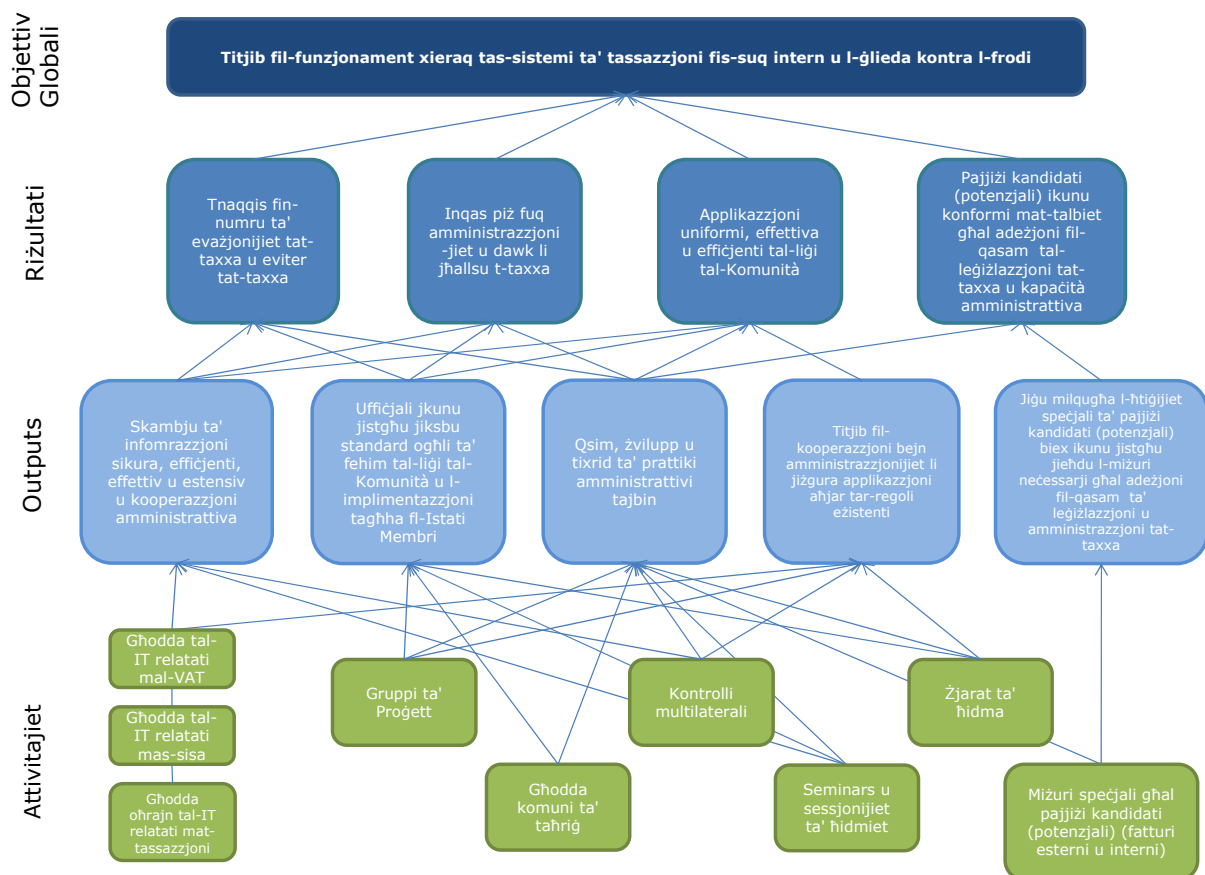
3.3. Il-loġika tal-intervent

Il-valutazzjoni iddependiet fuq qafas loġiku — ***il-loġika tal-intervent*** — li torbot l-attivitajiet ta' Fiscalis 2013 (jiġifieri diversi azzjonijiet kongunti u s-sistemi tal-IT) mal-oġettiv aħħari tiegħu (jiġifieri l-funzjonament aħjar tas-sistemi tat-tassazzjoni fis-suq intern u l-ġlieda kontra l-frodi), tradott f'riżultati (jiġifieri evażjoni u evitar imnaqqsa tat-taxxa, tnaqqis tal-piż amministrattiv, applikazzjoni uniformi u effettiva tal-liġi tat-taxxa tal-UE, u pajjiżi kandidati mhejjija aħjar⁴). Din il-loġika tal-intervent, kif murija fuq il-paġna li jmiss, tirrappreżenta fehim u interpretazzjoni miftiehma mal-grupp ta' tmexxija u mal-konsulent estern fir-rigward ir-rabtiet kawżali probabbli bejn l-attivitajiet, il-prodotti, ir-riżultati u l-impatti (l-oġettiv globali).

3.4. Ġudizzji u konklużjonijiet

Ġudizzji u konklużjonijiet tnisslu direttament minn sejbiet ibbażati fuq l-evidenza miġbura. Li tiżgura r-robustezza tar-riżultati, l-evalwazzjoni użat bosta metodi ta' ġbir ta' dejta, inkluż stħarriġ, intervisti, riċerka bbażata biss fuq id-dokumentazzjoni (inkluża analizi eżistenti u l-monitoraġġ tad-dejta) u studji ta' każijiet. Din it-taħlita metodoloġika kienet ġeneralment ikkunsidrata mill-partijiet interessati u mill-grupp ta' tmexxija kif xieraq u tat l-informazzjoni mistennija.

⁴ Għall-fini tal-evalwazzjoni, pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali ġew trattati bħala kwalunkwe pajjiż ieħor parteċipanti, filwaqt li l-istatus speċifiku tagħhom ġie kkunsidrat kull meta kien pertinenti;

4. L-EFFIKAĊJA TA' FISCALIS 2013 — L-ISTORJA TAL-KONTRIBUT

B'mod ġenerali, l-evalwazzjoni kkonkludiet li l-kontribuzzjoni ta' Fiscalis 2013 għall-funzjonament aħjar tas-suq intern għal tassazzjoni kienet ċara għalkemm hafna drabi ma tistax tiġi kkwantifikata. Din it-taqsimha tippreżenta r-risultati tal-evalwazzjoni rigward l-*effikaċja* tal-programm permezz tal-kontribuzzjoni tagħha lejn ir-risultati mistennija dwar it-tnaqqis fl-evażjoni tat-taxxa u l-evitar tat-taxxa (4.1); l-applikazzjoni uniformi, effikaċi u effiċjenti tal-legiżlazzjoni tat-taxxa tal-UE (4.2); it-tnaqqis ta' piżijiet fuq amministrazzjonijiet u dawk li jhallsu t-taxxi (4.3).

4.1. Evażjoni u evitar tat-taxxa mnaqqsa

L-oġettiv ewlieni tas-sistemi tal-IT fil-qasam tat-tassazzjoni kien li jippermetti skambju rapidu ta' informazzjoni sigura bejn l-amministrazzjonijiet tat-taxxa u b'hekk għal ġlieda effiċjenti kontra l-frodi. Dawn is-sistemi tal-IT jistgħu jitqiesu bħala kruċjali biex jappoġġaw il-hidma ta' kuljum għall-uffiċjali tat-taxxa madwar l-UE u saru fenomenu stabbilit sew fl-amministrazzjonijiet nazżjonali.

Iż-żewġ sistemi tal-IT ewlenin li jikkontribwixxu b'mod partikolari għal dan l-oġettiv: is-sistema ta' skambju ta' informazzjoni tal-VAT (*VIES*) u s-Sistema ta' Kontroll tal-Moviment tas-Sisa (*EMCS*) bl-informazzjoni pprovduta mill-bażi tad-dejta inkorporata tas-Sistema għall-Iskambju tad-Dejta tas-Sisa (*SEED*). Is-sistema VIES tippermetti li l-informazzjoni dwar il-provvisti intra-UE biex tiġi skambjata bejn l-amministrazzjonijiet fiskali tal-Istati Membri, bl-iskop ta' kontroll tal-VAT; Is-sistema tal-VIES ta' fuq l-internet tippermetti l-identifikazzjoni malajr tan-numru tal-VAT ta' sieheb kummerċjali; filwaqt li l-EMCS hija sistema kompjuterizzata integrata obbligatorja użata minn amministrazzjonijiet tas-sisa biex jissorveljaw il-movimenti ta' prodotti soġġetti għas-sisa.

Dawn is-sistemi tal-IT ipprovdew lill-awtoritajiet nazzjonali bil-mezzi biex jikkontrollaw l-irregolaritajiet f'tranżazzjonijiet transfruntiera. Fil-VAT, dan kien possibbli grazzi għal informazzjoni dwar il-volum, in-natura u l-partijiet f' tranżazzjonijiet suġġetti għall-VAT. Il-bidliet riċenti għall-bażi tad-dejta VIES wasslu għal għadd inqas ta' korrezzjonijiet u diskrepanzi retroattivi, aġġornamenti aktar veloċi u dejta dwar il-fatturat aktar affidabbli. Barra minn hekk, it-tnaqqis tal-perjodi ta' żmien għas-sottomissjoni u t-trażmissjoni tad-dikjarazzjonijiet rikapitulattivi haffef l-iskambju tal-informazzjoni, u b'hekk ipprova lill-amministrazzjonijiet tat-taxxa vantaġġ importanti⁵. L-evidenza miġbura mill-partijiet interessati matul il-valutazzjoni esterna għamlitha ċara li s-sistema VIES appoġġjat l-amministrazzjonijiet nazzjonali sabiex jiġi identifikat il-frodi billi tippermettilhom li jikkontrollaw bir-reqqa d-dikjarazzjonijiet sottomessi ta' dawk li jhallu t-taxxa fuq livell nazzjonali ma' dawk sottomessi x'imkien ieħor u jiskopru irregolaritajiet aktar malajr.

Minbarra l-informazzjoni mis-sistema VIES, il-programm Fiscalis 2013 offra lill-uffiċjali tat-taxxa l-possibbiltà ta' skambju għal aktar talbiet speċifiċi jew informazzjoni bl-użu tas-**CCN mail**, b'mod partikolari l-kaxxa postali VIES, imfassal għall-iskambju ta' formoli elettronici relatati mal-VAT u l-kaxxa postali TAXFRAUD. Dawn iż-żewġ mezzi relatati mal-iżvelar ta' frodi irreġistraw rispettivament iktar minn 578,000 u 187,000 messaġġ skambjat bejn l-Istati Membri matul il-perjodu tal-programm 2008-13. Dawn il-messaġġi jikkostitwixxu skambji kunfidenzjali bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni Ewropea ma tkunx taf eżattament il-kontenut tagħhom. Huwa għalhekk impossibbli li tevalwa direttament ir-riżultati li joħorġu minn dawn l-iskambji iżda n-numri wahedhom juru li l-kooperazzjoni hija ferm preżenti u dinamika.

Fid-dazji tas-sisa, il-mezzi għall-kontroll ta' irregolaritajiet fit-tranżazzjonijiet transfruntiera ġew ipprovduti mill-**EMCS**, li jippermettu monitoraġġ fil-hin reali tal-movimenti ta' merkanzija bid-dazju sospiż, minn notifika ta' qabel il-wasla għar-rilaxx għall-konsum, kif ukoll verifika fil-pront tal-operaturi awtorizzati biex jibagħtu u jirċievu merkanzija tas-sisa pprovduta mill-bażi tad-dejta **SEED**. Barra minn hekk, is-sistemi kienu meqjusa mill-partijiet interessati li għamlu mġiba frodulent iktar diffiċli, riskjuża u għalja, li fiha nnifsha setgħet xekklet l-inċentivi għall-frodi. Wara l-introduzzjoni tal-EMCS, pereżempju, biex isseħħ frodi, il-konsenjatur u d-destinatarju iridu jiftiehem, biex konxjament jiehdu parti f' tranżazzjoni frodulent i. Barra minn hekk, garanziji elettronici marbuta ma' kull tranżazzjoni għamluha aktar faċli għall-uffiċjali tat-taxxa li jgħinu jiżguraw li t-taxxa kienet debitament miġbura.

Il-valutazzjoni esterna ikkonkludiet li l-**Formoli elettronici standard** fil-qasam tal-VAT u tat-tassazzjoni diretta kkontribwew għall-prevenzjoni tal-frodi għalkemm mhux daqstant f'dak li għandu x'jaqsa mas-sejba ta' tranżazzjonijiet frodulent i, iżda pjuttost li jassistu l-uffiċjali tat-taxxa fil-kalkolu tat-taxxa dovuta korretta. Inkisbu riżultati simili grazzi għal skambju awtomatiku ta' informazzjoni relatata mad-Direttiva dwar it-Tfaddil⁶ bl-użu tal-iskema komuni XML, li appoġġat valutazzjoni korretta tat-taxxa, sakemm l-informazzjoni ma kinitx f'waqtha u korretta.

Barra minn dan il-qasam, il-programm Fiscalis 2013 joffri lill-Istati Membri għodod effettivi sabiex jikkooperaw kontra l-abbuż fiskali — l-azzjonijiet kongunti — li jagħti lill-amministrazzjonijiet tat-taxxa qafas li fih jaqsmu l-għarfien espert u l-esperjenza tagħhom. Hu

⁵ COM(2014)71 finali "Rapport tal-Kummissjoni lill-Kunsill u lill-Parlament Ewropew dwar l-applikazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 904/2010 dwar il-kooperazzjoni amministrattiva u l-ġlieda kontra l-frodi fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur miżjud";

⁶ Id-Direttiva 2003/48/KE dwar tassazzjoni ta' dhul minn tfaddil fil-forma ta' pagamenti ta' imghax

ffinanzja operazzjonijiet loġistiċi u tekniċi tal-pjattaforma **EUROFISC**, li kienet regolarment identifikata minn uffiċjali tat-taxxa bħala mezz importanti sabiex tiġi promossa u ffaċilitata kooperazzjoni multilaterali u deċentralizzata fost l-Istati Membri, li tippermetti azzjoni mmirata u rapida biex jiġu miġġielda tipi speċifiċi ta' frodi. Pereżempju, l-iskambju rapidu ta' informazzjoni bejn unitajiet kontra l-frodi tal-VAT fi Stati Membri differenti u l-iżvilupp ta' mudelli ta' analiżi ta' riskju komuni kienu meqjusa mill-partijiet interessati bħala għodod importanti għall-identifikazzjoni bikrija ta' frodi karusell⁷, fejn reazzjoni rapida mill-awtoritajiet hija magħrufa li hija ta' importanza ewlenija.

Kontrolli multilaterali min-naħa l-oħra, l-awdituri tat-taxxa permessi mill-Istati Membri biex flimkien japplikaw l-għarfien tagħhom li jwassal għall-identifikazzjoni ta' dħul fiskali dovut addizzjonali ta' valur approssimattiv ta' EUR 3,26 biljun⁸. Barra minn hekk, skont l-awtoritajiet tat-taxxa, flimkien mal-iskambju awtomatiku ta' informazzjoni skont id-Direttiva dwar it-Tfaddil, dan holoq "effett ta' konformità" fost dawk li jhallsu t-taxxa, billi jgiegħlhom jirrealizzaw li informazzjoni dwar l-operazzjonijiet tagħhom u l-obbligi tat-taxxa hija maqsuma bejn l-Istati Membri. Hija direttament naqqset l-inċentiv li jevadu t-taxxi billi żżid il-probabbiltà li dan jiġi skopert.

Azzjonijiet kongunti oħra, b'mod partikolari avvenimenti bħal *seminars* u *żjarat ta' hidma*, taw lill-amministrazzjonijiet nazzjonali fehim aħjar għat-twaqqif tal-organizzazzjoni u l-prattika amministrattiva mal-kontropartijiet tagħhom fi Stati Membri oħra. Filwaqt li dan l-iskambju ma jwassalx direttament għal livelli mnaqqsa ta' frodi, l-awtoritajiet fiskali sabuha utli għall-iskambju effettiv ta' informazzjoni għal dan l-ghan, li jiffaċilita l-kuntatti diretti bejn id-dipartimenti rilevanti.

4.2. Applikazzjoni uniformi, effettiva u effiċjenti tal-legiżlazzjoni tal-UE dwar it-taxxa

Is-sistemi tal-IT li huma appoġġjati mill-programm Fiscalis 2013 kienu qed jintużaw sewwa u apprezzati b'mod globali (għalkemm xi wħud forsi għadhom ma laħqux il-potenzjal shiħ tagħhom kif spjegat hawn taħt). Pereżempju, kien hemm aktar minn 500 miljun messaġġ⁹ fis-sena skambjat mill-amministrazzjonijiet nazzjonali dwar it-transazzjonijiet transfruntiera tal-UE permezz tas-sistema VIES waħedha u s-sistema hija waħda mill-elementi ewlenin li jirfdu l-kooperazzjoni amministrattiva fis-sens tar-Regolament tal-Kunsill 904/2010¹⁰. Il-valutazzjoni wriet li s-sistema kienet parti essenzjali tal-ghodda tal-amministrazzjonijiet tat-taxxa tal-Istati Membri fit-twettiq ta' analiżi tar-riskju tal-VAT, b'bosta uffiċjali li jużawh kuljum.

Barra minn hekk, uħud mis-sistemi jappoġġaw direttament l-implimentazzjoni tal-acquis tal-UE għal kooperazzjoni amministrattiva fit-tassazzjoni, hekk kif jagħmlu l-EMCS u l-VIES ifffinanzjati minn Fiscalis għad-dazji tas-sisa¹¹ u l-VAT¹² rispettivament, kif ukoll il-formoli

⁷ Il-frodi karusell tinvolvi l-merkanzija li tiġi importata bla VAT minn pajjiżi oħra tal-UE, iżda aktar milli tinbiegħ għall-konsum, hija mbaġħad tinbiegħ permezz ta' serje ta' kumpaniji qabel ma jiġu esportati mill-gdid. Kull kumpanija illegalment tirreklama l-VAT imposta lilha;

⁸ Din iċ-ċifra tirrigwarda biss it-taxxi dovuti identifikati permezz tal-operazzjonijiet ta' kontrolli multilaterali biss;

⁹ Il-kontenut tal-messaġġi mibgħuta jibqa' kwistjoni ta' skambju kunfidenzjali bejn l-Istati Membri li l-Kummissjoni ma tkunx taf eżatt dwaru;

¹⁰ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 904/2010 dwar il-kooperazzjoni amministrattiva u l-għieda kontra l-frodi fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur miżjud;

¹¹ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 389/2012 dwar kooperazzjoni amministrattiva fil-qasam tad-dazji tas-sisa u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 684/2009 li jimplimenta d-Direttiva tal-Kunsill 2008/118/KE fir-rigward tal-proċeduri kompjuterizzati għall-moviment ta' prodotti tas-sisa taħt sospensjoni tad-dazju tas-sisa;

¹² Ir-Regolament tal-Kunsill 904/2010;

elettronici fil-qasam tat-tassazzjoni diretta¹³ (għalkemm minn Jannar 2013 dan tal-aħħar biss gie introdott). Barra minn hekk, il-kooperazzjoni permezz ta' sistemi elettronici pan-Ewropej għenet lill-Istati Membri jirrispettaw aħjar l-iskadenzi regolatorji ta' żmien għall-iskambju ta' informazzjoni kif meħtieġa mil-leġislazzjoni tal-UE msemmija hawn fuq dwar il-kooperazzjoni amministrattiva, li tippermetti li l-informazzjoni tiġi skambjata aktar malajr u b'mod aktar preċiż (grazzi, pereżempju, għall-formoli elettronici standardizzati). Fir-rigward is-sistema EMCS, ir-rata estremament baxxa ta' żbalji tekniċi (li jseħhu f'anqas minn 1 % tal-movimenti)¹⁴ turi wkoll li s-sistema kienet toffri vantaġġi sinifikanti fuq is-sistema l-antika bbażata fuq il-karti u suxxettibbli għall-iżbalji, li tippermetti li l-acquis tas-sisa jiġi implimentat mingħajr xkiel.

L-applikazzjoni korretta tal-leġislazzjoni tal-UE giet iffaċilitata aktar mill-azzjonijiet kongunti, li ppermettiet li l-Istati Membri jiskambjaw opinjonijiet dwar l-interpretazzjoni ta' dispożizzjonijiet tal-UE, l-isfidi fl-implimentazzjoni u fl-infurzar, il-karatteristiċi nazzjonali, u l-aħjar prattika. Barra minn hekk, l-azzjonijiet kongunti ppermettew lill-Istati Membri biex jiffokaw fuq oqsma problematiċi speċifiċi, eż. it-tfassil u l-implimentazzjoni ta' Formola elektronika ġdida (kif kien il-każ għad-dikjarazzjoni tal-formola tal-VAT, li kellha tkun fis-seħh għall-iżvilupp ta' Mini One Stop Shop) jew l-implimentazzjoni ta' ċerta applikazzjoni tal-IT (eż. l-EMCS jew rifużjoni tal-VAT). L-importanza tal-ambjent informali pprovdut mill-programm biex jiġu diskussi kwistjonijiet bħal dawn ippermetta li ssir konvergenza usa' fost l-Istati Membri u kien konsistentement imfahhar mill-partijiet interessati matul il-valutazzjoni. Dawn l-aspetti flimkien kkontribwew għal fehim, interpretazzjoni u tfassil aktar uniformi tal-liġi tal-UE dwar il-VAT, aġġustaw stennijiet reċiproċi u l-immappjar deskritti ta' prattiki u proċeduri differenti.

4.3. Tnaqqis ta' piżijiet fuq amministrazzjonijiet u dawk li jhallsu t-taxxi

L-evalwazzjoni esterna u informazzjoni oħra disponibbli kwalitattiva wriet li hafna mis-sistemi tal-IT wasslu għal perċezzjoni ta' tnaqqis tal-piż amministrattiv għall-amministrazzjonijiet nazzjonali u l-operaturi ekonomiċi.

Il-formoli elettronici u l-pjattaforma CCN/CSI użati b'mod kongunt taw l-akbar kontribut biex inaqqsu l-piż fuq l-amministrazzjonijiet nazzjonali. Dan wassal għal żieda fl-effiċjenza permezz tal-limitazzjoni ta' proċeduri twal ibbażati fuq karta u b'użu intensiv ta' riżorsi, is-simplifikar tal-iskambju elettroniku ta' informazzjoni bis-saħħa tal-mudell komuni u l-gwida mogħtija minn oqsma ffissati minn qabel għall-formulazzjoni u t-tweġiba għal talbiet. Dan wassal ukoll għal żieda fl-effikaċja ta' din il-kooperazzjoni bis-saħħa ta' aktar preċiżjoni u l-utilità tal-informazzjoni skambjata. Dan kien prinċipalment miksub permezz ta' mmirar tal-infomazzjoni miksuba u pprovdiet l-interpretazzjoni komuni ta' talbiet.

Benefiċċji sinifikanti ġew ukoll mill-użu regolari tas-sistemi tal-**VIES**, il-**VIES fuq l-internet** u l-**EMCS**, anki jekk l-għan ewlieni tagħhom kien li jiżguraw li taxxi u dazji huma miġbura kif suppost. L-amministrazzjonijiet tat-taxxa kkunsidraw li għenu biex irregolaritajiet jinsabu aktar malajr, il-kooperazzjoni u l-monitoraġġ aktar konvenjenti u u ż-żmien ta' reazzjoni jonqos meta mqabbla mal-proċedura preċedenti bbażata fuq il-karta. Rigward is-sistema EMCS, l-analiżi statistika wriet li l-medja ta' żmien għar-rilaxx ta' moviment tas-sisa (mill-

¹³ Id-Direttiva tal-Kunsill 2011/16/UE dwar il-kooperazzjoni amministrattiva fil-qasam tat-tassazzjoni;

¹⁴ COM(2013)815 final, "Rapport tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-funzjonament tal-arrangamenti għas-superviżjoni kompjuterizzata tal-movimenti tas-sisa taħt sospensjoni tad-dazju u dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar il-kooperazzjoni amministrattiva fil-qasam tad-dazji tas-sisa, skont l-Artikolu 8(3) tad-Deċiżjoni Nru 1152/2003/KE, l-Artikolu 45(1) tad-Direttiva 2008/118/KE, l-Artikolu 35(1) tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2073/2004 u r-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 389/2012;

validazzjoni tad-dokument elettroniku għall-preżentazzjoni ta' rapport ta' notifika tal-wasla fid-destinazzjoni) kien ta' 6,8 jum, li gie kkunsidrat qasir ħafna¹⁵.

Għall-operaturi ekonomiċi, il-VIES fuq l-internet naqqset direttament il-hin mehtieg għall-proċess ta' validazzjoni tan-numri tal-VAT tas-shab kummerċjali tagħhom, li m'għadhomx jużaw l-intermedjarju tal-amministrazzjoni nazzjonali. Saru 157 miljun validazzjoni fi żmien l-applikazzjoni f'sena waħda biss. Jekk wiehed jassumi li kull wiehed minn dawn kellhom jiġu ttrattati b'telefonata ta' hames minuti, il-VIES fuq l-internet naqqas l-ispejjeż ta' konformità b'ammont stmat ta' EUR 160 miljun fuq in-naħa ta' amministrazzjonijiet tat-taxxa nazzjonali u ammont simili għall-operaturi ekonomiċi. Barra minn hekk, sa minn Jannar 2010, il-proċedura elettronika għar-rifużjoni tal-VAT dahlet fis-seħħ, li ssimplifikat il-proċess ta' rifużjoni billi tippermetti lin-negozji li japplikaw direttament għal rifużjoni tal-VAT fl-Istat Membru ta' stabbiliment għall-VAT imħallas fi Stat Membru iehor. Għalkemm l-evalwazzjoni kkonkludiet li kien għadu kmieni wisq biex wiehed jevalwa l-impatt kollu tal-applikazzjoni fuq it-tnaqqis fl-ispejjeż għan-negozji, l-analiżi tal-istħarriġ mibgħut lill-uffiċjali tas-sisa u tat-taxxa fl-2012 mill-Kummissjoni bil-għan li ssir analiżi rigward il-benefiċċju mil-lat tal-ispejjeż sostnuti minn sistemi kbar tal-IT Fiscalis 2013, gābret xi indikazzjoni preliminari minn għadd ta' Stati Membri li l-effiċjenza tal-amministrazzjoni kienet tabilhaqq żdiedet. Barra minn hekk l-evalwazzjoni rrakkomandat li min iħallas it-taxxa huwa mmirat b'mod speċifiku fl-attivitajiet tal-programm u l-valutazzjoni (ir-rakkomandazzjoni 7).

F'dak li għandu x'jaqşam mal-EMCS, is-sistema tat ukoll numru ta' vantaġġi amministrattivi għall-operaturi ekonomiċi, inklużi l-immanigġjar ibbażat fuq il-karta, b'aktar heffa għall-konkluzjoni ta' proċeduri ta' sospensjoni tad-dazju u l-integrazzjoni ta' ipproċessar ma' sistemi kompjuterizzati eżistenti. Dawn il-benefiċċji kienu partikolarment minnhom għal negozji akbar, li jinneogzjaw ta' spiss u li jkollhom kapaċità akbar tal-IT, filwaqt li daww izgħar, bl-użu ta' proċeduri ta' sospensjoni tad-dazju b'mod sporadiku, sabuha aktar diffiċli biex jadattaw minhabba l-livell relattivament għoli mar-rekwiziti tekniċi u finanzjarji (pereżempju r-rekwizit tal-garanzija) għall-movimenti ta' merkanzija bid-dazju sospsiz.

Fil-qasam tat-tassazzjoni diretta, il-programm appoġġja l-applikazzjoni fuq l-internet tan-Numru ta' Identifikazzjoni tat-Taxxa (TIN). Din hija sistema li tipprovdi interfaċċja fuq l-internet li tippermetti lill-utenti aħharin biex jivverifikaw in-Numri tal-Identifikazzjoni Fiskali għal xi Stati Membri, bil-għan li mill-aktar fis possibbli jiġu identifikati daww li jħallsu t-taxxa u jiffaċilitaw l-amministrazzjoni tal-affarijiet tat-taxxa nazzjonali, jew biex jiġu identifikati daww li jħallsu t-taxxa li jinvestu f'pajjiżi oħra tal-UE. L-evalwazzjoni kkonkludiet li l-applikazzjoni fuq l-internet TIN ma ntuzatx biżżejjed, li għamilha possibbli li jiġi evalwat it-tnaqqis miksub fil-piż amministrattiv. Madankollu, ir-raġunijiet għal użu baxx mhumix minhabba l-programm u ġejjin minn varjetà ta' fatturi, fejn dak ewlieni hu li ma jeżistix TIN fil-leveġ tal-UE, u mhux il-pajjiżi kollha tal-UE għandhom jew jużawh. Xi pajjiżi għandhom identifikaturi oħra, li għal raġunijiet legali jew ta' natura oħra ma jistgħux ikunu trattati bħala TINs, filwaqt li oħrajn ma joħorgulhomx awtomatikament għal kull min iħallas it-taxxa.

5. L-EFFIĊJENZA

Parti kbira tal-programm ta' nefqa kienet impenjata għat-thaddim u l-appoġġ tas-sistemi tal-IT (madwar 75 %), li minnu l-biċċa l-kbira gie allokat man-netwerk CCN/CSI. Jekk jiġi kkunsidrat li s-CCN/CSI jappoġġja l-iskambju ta' informazzjoni bejn l-Istati Membri għas-

¹⁵ COM(2013) 850 finali;

sistemi tal-IT trans-Ewropej kollha u jippermetti lill-Istati Membri kollha parteċipazzjoni ugwali fl-iskambju ta' informazzjoni, dan l-investiment kien meqjus mill-amministrazzjonijiet nazzjonali bħala meħtieġ u ta' valur kbir.

Minhabba li n-netwerk CCN/CSI kien pjattaforma komuni ukoll għall-Programm Doganali 2013, l-evalwazzjoni sabet li l-investiment f'dan in-netwerk ma kienx biss prammatiku mill-perspettiva tal-operazzjonijiet tal-IT, iżda għab ekonomiji ta' skala ta' arkitettura tal-IT uniċi. Filwaqt li aktar armonizzazzjoni bejn it-taxxa u proċessi doganali għadha possibbli (pereżempju, rigward l-interoperabbiltà bejn l-EMCS u sistemi doganali) u rrakkomandat li tiġi mtejba (rakkomandazzjoni 6), il-Kummissjoni u l-amministrazzjonijiet nazzjonali mmiraw lejn zieda ta' sinerġiji u l-iżvilupp kongunt tal-moduli tal-IT, permezz tal-organizzazzjoni ta' gruppi ta' proġetti kongunti bejn l-awtoritajiet tat-taxxa u tad-dwana.

Fil-livell operazzjonali inkisbu aktar kisbiet fl-effiċjenza fl-implimentazzjoni u t-tħaddim tas-sistemi tal-IT bil-promozzjoni tal-użu mill-ġdid ta' teknoloġija u l-iżvilupp ta' servizzi komuni. Dawn kienu jinkludu strateġiji maħsuba biex jippromwovu l-iffrankar tal-ispejjeż bħal metodoloġija unika għall-ġestjoni tas-sistemi tal-IT, konsolidazzjoni ta' ċentri tad-dejta u ambjenti ta' pubblikazzjoni fuq il-web kondiviżi mal-Istati Membri f'oqsma tat-tassazzjoni. Barra minn hekk, biex ikun żgurat l-iżvilupp effiċjenti ta' funzjonalità u l-appoġġ għal operazzjonijiet, l-operat tal-IT kien fil-biċċa l-kbira esternalizzat, bi fteit b'attività operazzjonali jew ta' żvilupp intern.

Appoġġ operazzjonali lill-Istati Membri bħala għajnuna għall-implimentazzjoni u l-użu tas-sistemi tal-IT kien jirrappreżenta parti importanti tal-baġit 2013 Fiskali fuq in-nefqa tal-IT, oghla minn 40 %. Il-Kummissjoni hadmet mill-qrib mal-Istati Membri biex jiġi żgurat aktar skrutinju u adegwatezza. Dan inkluda l-iżvilupp ta' speċifikazzjonijiet komuni u applikazzjonijiet li jistgħu jiġu applikati f'kull Stat Membru kif ukoll żjarat lill-Istati Membri sabiex jgħinu biex jiġu individwati soluzzjonijiet għall-problemi ta' kwalunkwe kwistjoni jew it-tweġiq ta' testijiet tal-konnettività meħtieġa. L-ittestjar għall-konformità kien wieħed mill-oqsma li offriet l-aħjar valur għall-flus bħala l-ghodda żviluppata ċentralment li jistgħu jintużaw mill-Istati Membri kollha (pereżempju, is-Sistema ta' Ttestjar Self-Service (SSTS) imfassla biex tippermetti lill-Istati Membri aktar kontroll tagħhom biex iwettqu testijiet ta' konformità). Il-valutazzjoni ssuġġeriet li tista' tiġi żviluppata applikazzjoni aktar ċentrali (rakkomandazzjoni 5).

It-tweġibiet għall-istħarriġ tal-Kummissjoni tal-2012 dwar l-analiżi tal-ispejjeż u l-benefiċċji ta' sistemi kbar tal-IT appoġġata minn Fiscali 2013, żvelaw id-diffikultajiet li l-Istati Membri kellhom fil-kalkolu tal-ispiża tal-implimentazzjoni nazzjonali; l-ebda Stat Membru ma ppreżenta kopja ta' studji nazzjonali eżistenti jew valutazzjonijiet filwaqt li stimi minn 17-il Stat Membru ta' spejjeż relatati mat-twaqqif u t-tħaddim tal-EMCS bejn l-2007 u l-2011 ivarjaw bejn EUR 1,1 m u 18,8 m. Saħansitra numru iżgħar ta' Stati Membri setgħu jikkalkulaw il-benefiċċji u l-evidenza għal dan l-ghan huwa ferm aneddotali, pereżempju Stat Membru rrapporta zieda ta' 10 % fid-dhul miġbur fis-sena wara l-introduzzjoni tal-EMCS. Madankollu, kien hemm tweġibiet pożittivi fir-rigward tal-impatt ta' sistemi tal-IT fuq l-effiċjenza tal-amministrazzjoni, b'maġġoranza tal-Istati Membri li jikkunsidraw li l-effiċjenza tal-amministrazzjonijiet tagħhom kienet tjiebet wara l-introduzzjoni tal-EMCS, VIES jew ir-Rifużjoni tal-VAT. Evidenza aneddotali tissuġġerixxi li fil-każ ta' Stat Membru wieħed, l-ispejjeż tal-implimentazzjoni tal-EMCS tpattew minhabba l-iskoperta ta' diversi skemi ta' frodi ta' valur għoli.

Biex ikompli jiffaċilitaw u jissimplifikaw l-iskambju ta' informazzjoni, l-organizzazzjoni ta' attivitajiet u networking, fl-2012 il-Kummissjoni nediet il-Programm Information and Collaboration Space (PICS), biex jintuża kemm mill-programm Fiscalis 2013 u l-programm sieheb Dwana 2013. Hija pprovdiet l-amministrazzjonijiet nazzjonali bi spazju ta' hidma komuni fejn jiskambjaw informazzjoni u jikkollaboraw onlajn u b'mod ġenerali tqies bħala pass pożittiv lejn użu aktar effiċjenti tar-riżorsi. Madankollu, permezz ta' evalwazzjoni deher ċar li l-għarfien ġenerali dwar il-funzjoni u l-użu tal-ghodda kien għadu baxx u l-potenzjal tiegħu li bħalissa mhuwiex sfruttat biżżejjed u saret rakkomandazzjoni f'dan ir-rigward (ir-rakkomandazzjoni 3).

Hekk kif il-programm Fiscalis 2013 tħaddem l-aktar fi żmien ta' awsterità ekonomika, l-isforz għal effiċjenza massima kien b'saħħtu bejn il-Kummissjoni u l-pajjiżi parteċipanti. Ressaq flimkien il-partijiet biex aktar jikkollaboraw mill-qrib fuq l-iżvilupp kongunt ta' għodod komuni u applikazzjonijiet nazzjonali jew jaqsmu l-aħjar prattiki f'soluzzjonijiet tal-IT.

F'kull każ, is-sistemi tal-IT li huma appoġġjati mill-programm Fiscalis 2013 ma jistgħux jiġu kkunsidrati b'mod iżolat u mingħajr ma jiġi kkunsidrat il-valur ta' preċiżament dik l-informazzjoni li jippermetti fluss. Huwa diffiċli hafna li timmonetizza l-valur tal-iskambju tal-informazzjoni, peress li d-dejta dwar taxxa rkuprata jew vvalutata mill-ġdid hija hafna drabi inaċċessibbli. Madankollu, il-valur reali ta' dawn is-sistemi tal-IT għandu jittqies mil-lenti ta' użu għoli tagħhom u r-rwol tagħhom fl-iffaċilitar ta' skambju ta' informazzjoni rapidu u sigur bejn l-Istati Membri. Skambju ta' informazzjoni bejn il-pajjiżi kollha tal-UE bl-użu ta' sistemi tal-IT appoġġat minn Fiscalis tqies mill-partijiet interessati vitali sabiex jippermetti lill-uffiċjali tal-awtorità fiskali biex jissorveljaw aħjar tranzazzjonijiet jew movimenti ġewwa l-UE, u l-valutazzjoni tat-taxxa dovuta assoċjata.

Li kieku jiġu żviluppati sistemi simili b'mod individwali fuq livell nazzjonali, l-effiċjenza tagħhom ma tkun imkien qrib il-livelli attwali, bi spejjeż li huma inqas interoperabbli, inqas uniformi u fl-aħħar mill-aħħar inqas effettivi. It-twaqqif u l-ispejjeż operazzjonali li jirriżultaw mill-użu ta' sistemi bħal dawn ikunu ukoll ferm oghla jekk mhux projbittivi.

Għalkemm l-azzjonijiet kongunti jirrappreżentaw sehem iżgħar tal-baġit totali ta' Fiscalis 2013, il-pajjiżi parteċipanti kkunsidrawhom bħala l-valur uniku tal-programm. Aktar minn 23,400 uffiċjal ipparteċipaw f'diversi seminars, sessjonijiet ta' hidma, gruppi tal-proġett, taħriġ u kontrolli multilaterali. L-ispiża medja għal kull parteċipant ffinanzjata permezz tal-programm kien ftit anqas minn EUR 1,000, li l-evalwazzjoni esterna qieset raġonevoli hafna, peress li din kienet tinkludi spejjeż tal-ivvjaġġar u tas-sussistenza, kif ukoll l-ispejjeż ta' organizzazzjoni meħtieġa, inkluż appoġġ lingwistiku. Bħal fil-każ tas-sistemi tal-IT, l-evalwazzjoni kkonkludiet li l-valur tal-iskambju ta' informazzjoni permezz tal-għarfien miksub bis-saħħa ta' dawn l-attivitajiet huwa fil-biċċa l-kbira mhux kwantifikabbli, bl-akbar benefiċċji jinstabu fin-netwerks umani sostenibbli, fehim komuni, l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tal-liġi tal-UE.

L-eżempju ta' kontrolli multilaterali juri b'mod siewi l-potenzjal tal-programm imqabbel mal-ispejjeż tagħha. L-ammont ta' taxxa dovut identifikat fuq il-bażi ta' bejn wiehied u iehor 85 % ta' kontrolli multilaterali magħluqa — EUR 3,26 biljun — jissarraff f'proporzjon ta' kwazi EUR 1:1 350 (proporzjon bejn EUR 2,41 miljun attwalment minfuqa fuq kull kontrolli multilaterali u EUR 3,26 biljun tat-taxxi dovuti identifikati u rrappurtati). Filwaqt li l-irkupru effettiv tat-taxxa dovuta hija kwistjoni ta' aktar proċedimenti nazzjonali u dan l-eżempju bl-ebda mod ma għandu jittkellm dwar l-effiċjenza ġenerali tal-programm, huwa eżempju tajjeb

għal benefiċċji ekonomiċi possibbli li l-programm jista' jiġġenera faċilment, li jissupera l-ispejjeż tiegħu.

6. IL-VALUR MIŻJUD TAL-UE

Fil-kuntest tal-programm Fiscalis 2013, il-valur miżjud tal-UE huwa ddefinit għall-finijiet tal-evalwazzjoni finali bħala kisbiet addizzjonali li jirriżultaw minn azzjoni fil-livell tal-UE meta mqabbla ma' inizjattiva nazzjonali, jew anki multilaterali ta' inizjattiva internazzjonali oħra. Sabiex tippermetti dimostrarazzjoni iktar ċara ta' valur miżjud tal-UE, il-valutazzjoni vvalutatu permezz il-kriterji: (1) il-komplimentarjetà tal-programm għall-inizjattivi msemija hawn fuq; (2) il-kontribuzzjoni ġenerali lejn l-oġettivi, li huma mdaħħla f'oġettivi aktar wiesa' ta' taxxa u mqassma ma' inizjattivi oħrajn (eż. il-ġlieda kontra l-evazzjoni tat-taxxa); (3) it-tnaqqis tal-ispiża u l-piż amministrattiv (eż. permezz ta' pjattaformi, linji gwida, proċeduri komuni tal-IT, eċċ. transimplimentazzjoni (cross-implimentation) tal-aħjar prattiki identifikati matul l-attivitàjiet tal-programm; tnaqqis ta' duplikazzjonijiet u trikkib; sinerġiji, eċċ.); (4) in-natura trans-Ewropea tal-kooperazzjoni tat-taxxa u l-frodi tat-taxxa b'mod l-aħjar indirizzata, mhux fl-Istati Membri, u l-valuri ta' kultura amministrattiva komuni u networks umani maħluqa permezz tal-programm; u (5) is-sostenibbiltà tar-riżultati/l-impatti jekk il-programm jitwaqqaf.

6.1. Il-komplimentarjetà tal-Programm Fiscalis 2013 għal inizjattivi nazzjonali, reġjonali, internazzjonali

L-evalwazzjoni identifikat għadd ta' inizjattivi nazzjonali, reġjonali u internazzjonali esterni għall-programm Fiscalis 2013, immirati biex itejbu l-iskambju ta' informazzjoni dwar it-taxxa bejn ċerti pajjiżi, kemm fuq bażi bilaterali kif ukoll multilaterali. B'mod ġenerali, l-evalwazzjoni kkonkludiet li, aktar milli jwassal għal trikkib, il-programm Fiscalis 2013 ikkumplementa u ffavorixxa sinerġiji bejn dawn l-inizjattivi.

Fuq livell nazzjonali, il-programm fil-biċċa l-kbira ippermetta l-holqien ta' ***sinerġiji*** kemm f'Fiscalis 2013 u l-inizjattivi nazzjonali mitmugħa lil u mingħand xulxin li jzidu l-effetti mixtieqa. Pereżempju, xi amministrazzjonijiet kellhom informazzjoni integrata fis-sistema VIES fis-software tal-fluss tax-xogħol tal-uffiċjali tat-taxxa tagħhom, li jippermetti aċċess hafna aktar faċli u l-ipproċessar ta' informazzjoni. Permezz tal-flessibbiltà interna u tal-partecipazzjoni volontarja f'azzjonijiet kongunti, l-amministrazzjonijiet tat-taxxa użaw il-programm Fiscalis 2013 biex jappoġġaw il-prijoritajiet nazzjonali tagħhom, pereżempju permezz ta' partecipazzjoni fi, f'xi każijiet, speċifiċi għal kontrolli multilaterali.

Fir-rigward ta' inizjattivi reġjonali l-programm Fiscalis 2013 kellu rwol simili supplimentari. L-evalwazzjoni ipprezentat żewġ eżempji: il-kooperazzjoni mill-qrib li testendi għal kwistjonijiet ta' taxxa bejn il-pajjiżi tal-Benelux u l-grupp ta' ħidma Nordiku għall-ġlieda kontra l-evazzjoni tat-taxxa (INV). Madankollu, dawn u inizjattivi simili fil-biċċa l-kbira kienu kkunsidrati bħala ***kumplimentari*** għall-programm Fiscalis 2013, hekk kif dawn l-inizjattivi reġjonali oħrajn kellhom mira differenti ta' kopertura u ambitu¹⁶.

Il-programm Fiscalis 2013 opera f'kuntest simili bħal żewġ organizzazzjonijiet internazzjonali ewlenin, liema attivitàjiet, oġettivi u udjenzi fil-mira sa ċertu punt kienu jitrikkbu fuq dawk ta' Fiscalis, jiġifieri l-Organizzazzjoni għall-Kooperazzjoni u l-Iżvilupp Ekonomiku (OECD) u l-organizzazzjoni intra-Ewropea għall-Amministrazzjonijiet tat-Taxxa

¹⁶ L-oġettiv ta' INV kien li jidhol fi ftehimiet għall-qsim immirat tal-informazzjoni ma' bosta pajjiżi oħra, inklużi l-hekk imsejja "rifugi fiskali" kif ukoll xi Stati Membri. Madankollu, din il-kollaborazzjoni kienet immirata li tiffaċilita l-iskambju ta' informazzjoni ma' pajjiżi mmirati;

(IOTA)¹⁷. Billi t-trikkib ma' OECD kien negligibbli minhabba l-mandat wiesa' tal-organizzazzjoni, il-kontribuzzjoni tal-IOTA għar-riżultati segwiti wkoll mill-programm Fiscalis 2013 kienet ċara. Madankollu, it-trikkib jeżisti biss sa fejn huma kkonċernati l-azzjonijiet kongunti tal-programm Fiscalis, eż. seminars u laqgħat ta' hidma; l-ebda waħda mill-inizjattivi IOTA (jew oħrajn reġjonali) jistgħu jissostitwixxu bl-ebda mod l-iskambju ta' informazzjoni elettronika bażika mal-pajjiżi *kollha* ffaċilitat permezz ta' Fiscalis 2013. Fiscalis 2013 kien l-uniku strument hemmhekk bl-uniku fokus ikun fuq titjib prattiku tas-sistemi tat-taxxa fis-suq intern, billi l-programm isir uniku, soluzzjoni mfassla apposta biex tindirizza kwistjonijiet marbuta mat-taxxa transfruntiera fl-UE.

6.2. Kontribuzzjoni għall-oġettivi ta' taxxa aktar wiesa'

Fir-Rapport Monti tal-2010¹⁸, il-htieġa għal *skambju ta' informazzjoni dwar it-taxxa u l-kooperazzjoni bejn l-amministrazzjonijiet tat-taxxa* giet rikonoxxuta bħala waħda mill-miżuri fil-qasam tat-taxxa biex jitjieb it-tħaddim tas-suq intern. Il-Pjan ta' Azzjoni tal-Kummissjoni tal-2012¹⁹ biex issaħħaħ il-*għlieda kontra l-frodi fiskali u l-evażjoni tat-taxxa* enfasizzat barra minn hekk il-htieġa li jiġi żgurat li l-qafas għal kooperazzjoni amministrattiva fl-oqsma tal-VAT, it-tassazzjoni diretta u s-sisa ġie implimentat u applikat b'mod sħiħ. Din il-għlieda minn dak iż-żmien 'l hawn baqgħet ta' prijetà ewlenija Ewropea. Il-programm Fiscalis 2013 iddahhal fi hdan dan il-qafas b'mod tajjeb billi ta lill-amministrazzjonijiet tat-taxxa l-mezzi stess biex isir skambju effettiv ta' informazzjoni (eż. permezz tas-sistema VIES, EMCS, formoli elettronici tat-taxxa standardizzati, eċċ.) jew jippuljaw l-għarfien espert biex jikkooperaw f'kompiti speċifiċi (eż. permezz ta' kontrolli multilaterali, il-pjattaforma EUROFISC, sessjonijiet ta' hidma, seminars u azzjonijiet kongunti oħra).

6.3. L-importanza tal-kooperazzjoni tal-UE fit-tnaqqis ta' spejjeż u piż amministrattiv

L-evalwazzjoni kkonkludiet li l-programm Fiscalis 2013 ippermetta t-tnaqqis tal-ispejjeż amministrattivi u l-piżijiet b'tliet modi ewlenin: (i) permezz ta' *standardizzar* sa ċertu punt tal-iskambju ta' informazzjoni bejn l-amministrazzjoni tat-taxxa (permezz ta' formoli elettronici), (ii) bil-provvista ta' pjattaforma għal *skambju sikur* (jiġifieri CCN/CSI mal-applikazzjoni tal-IT li hemm ankrati), u (iii) bil-provvista ta' *sistemi tal-IT komuni* li għandhom jintużaw direttament mill-amministrazzjonijiet tat-taxxa (eż. l-EMCS jew il-VIES). Deskrizzjoni dettaljata tal-kontribuzzjoni tal-programm għat-tnaqqis tal-ispejjeż u l-piżijiet amministrattivi hija ppreżentata fl-intestatura 4 ta' dan ir-rapport. Il-partijiet interessati li ġew ikkonsultati matul l-evalwazzjoni ma kinux kapaċi jidentifikaw kwalunkwe alternattivi nazzjonali jew internazzjonali għal Fiscalis 2013, li seta' jagħti tnaqqis simili jew oġġla tal-piż amministrattiv fuq l-amministrazzjonijiet nazzjonali u l-operaturi ekonomiċi.

6.4. In-natura Trans-Ewropea tal-kultura amministrattiva komuni u kooperazzjoni fiskali

L-effikaċja ta' Fiscalis 2013 huwa fil-biċċa l-kbira fl-*approċċ pan-Ewropew* tal-programm u s-*soluzzjonijiet transkonfinali* li joffri, li ma setax jiġi attivat minn livell nazzjonali. Dawn is-soluzzjonijiet ċerti drabi kienu jikkonsistu f'sistemi tal-IT ċentralizzati li jiġbru l-pajjiżi parteċipanti kollha fuq l-istess livell, fi żminijiet ta' livell oġġla ta' koordinazzjoni u allinjament tal-miri u l-għanijiet miksuba grazzi għal azzjonijiet kongunti. Għalkemm il-

¹⁷ L-Organizzazzjoni intra-Ewropea tal-Amministrazzjonijiet tat-Taxxa (IOTA), hija Organizzazzjoni intergovernattiva, mingħajr profitt li ttiprovdi forum biex tgħin lill-membri fil-pajjiżi Ewropej biex itejbu l-amministrazzjonijiet tat-taxxa. Għandha 46 membru;

¹⁸ Strateġija għida għas-Suq Uniku: At the Service of Europe's Economy and Society, Mario Monti, 9th May 2010, p. 80;

¹⁹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, Pjan ta' Azzjoni għat-tishih tal-għlieda kontra l-frodi tat-taxxa u l-evażjoni tat-taxxa SWD(2012) 403 finali;

programm ma kellux l-għan li jiffaċilita l-holqien ta' kultura amministrattiva komuni (u lanqas hija din il-kultura m'hi mixtieqa attwalment), hu jippermetti lill-uffiċjali tat-taxxa biex gradwalment jikkonverġu fl-approċċ tagħhom lejn il-fehim u l-kooperazzjoni mal-kontropartijiet tagħhom minn Stati Membri oħra. Ix-xenarju li jintlahqu livelli simili ta' kooperazzjoni li jaġixxu individwalment u b'mod mhux ikkoordinat kien ġeneralment mhux immaginabbli mill-partijiet interessati. Ir-rwol tal-Kummissjoni bħala koordinatur u faċilitatur kien rikonoxxut ukoll minn partijiet interessati u rrakkomandat li jitkompla (rakkomandazzjoni 4).

6.5. Sostenibbiltà tar-riżultati

Is-sostenibbiltà tar-riżultati hija analizzata mill-perspettiva ta' jekk il-programm jitwaqqaf peress li minhabba n-natura tagħhom, il-biċċa l-kbira mill-attivitajiet ta' Fiscalis mhumieq intervent ta' darba u jiddependu fuq l-appoġġ kontinwu tal-programm. Fuq medda qasira ta' żmien kien hemm ċerta fiduċja fost il-partijiet interessati li parti tal-effetti ta' Fiscalis 2013 ser jibqgħu jekk il-programm ma tkompliex. Dawn l-effetti kienu jinkludu aktar notevolment il-kisbiet tal-programm bħal hilitet ġodda jew networks umani. Madankollu, il-partijiet interessati qiesu li dawn **ma jibqgħux biss fuq medda itwal ta' żmien** hekk kif l-amministrazzjonijiet tat-taxxa joperaw f'ambjent dinamiku u kumpless hafna, ma' tibdil fil-prijoritajiet nazzjonali, il-kundizzjonijiet ekonomiċi, ir-ristrutturar, eċċ. Il-pajjiżi partecipanti jistgħu formalment jorganizzaw attivitajiet simili għal azzjonijiet kongunti minn jeddhom, prattikament madankollu ġie kkunsidrat bħala improbabbli li jkun jista' jiġi żgurat il-finanzjament meħtieġ u l-koordinazzjoni ta' azzjonijiet bħal dawn.

Konkluzjonijiet simili ntlahqu minn partijiet interessati fir-rigward ta' sistemi tal-IT; l-appoġġ, il-manutenzjoni u l-iżvilupp tagħhom ikun diffiċli hafna sabieq jinżamm fil-livelli attwali, jekk dawn ikollhom jiddependu biss fuq finanzjament nazzjonali, inizjattivi u organizzazzjoni. Fil-fatt, il-partijiet interessati qablu unanimament li sistemi bħal dawn malajr isiru inoperabbli u inadegwati, b'konsegwenza diretta ta' **tnaqqis rapidu fl-iskambju tal-informazzjoni, il-kapaċità ta' monitoraġġ u kontroll**, kif ukoll **spejjeż u piż amministrattiv akbar**. Dan huwa argument importanti meta wiehed iżomm f'moħħu li hafna sistemi tal-IT mhumieq biss "tajjeb li jkollok" ("nice-to-haves") iżda fil-fatt huma **sottostanti għall-leġislazzjoni** (eż. l-EMCS jew ir-rekwiżiti tal-leġislazzjoni dwar kooperazzjoni amministrattiva) u li t-twaqqif tagħhom se jpoġġi pressjoni fuq il-konformità mal-acquis tal-UE dwar it-taxxa.

Fl-aħħar nett, l-evalwazzjoni kkonkludiet li mingħajr il-programm Fiscalis iżda b'enfasi fuq il-ġlieda kontra l-frodi u l-evażjoni fiskali transkonfinali, xi Stati Membri x'aktarx li jikkoperaw aktar mill-qrib permezz ta' ftehimiet bilaterali jew reġjonali, li fl-aħħar mill-aħħar jistgħu jwasslu għal **assimetrija** fl-aċċessi tal-Istati Membri għall-informazzjoni u konsegwentement jiġi faċilitat il-**frodi u t-tgħawwiġ tal-kummerċ**.

7. FATTURI KUNTESTWALI LI JINFLUWENZAW IL-PRESTAZZJONI TAL-PROGRAMM

L-evalwazzjoni, permezz tal-analiżi tal-kontribuzzjoni, eżaminat ukoll fatturi kontestwali, esterni għall-programm u għalhekk lil hinn mill-kontroll dirett tiegħu, li jew fixklu (inibituri) jew ikkontribwixxew (fatturi pozittivi) għall-kisbiet tal-programm. L-għan ta' dan l-eżerċizzju ma kienx li jiġi evalwat b'mod preċiż sa fejn dawn ikunu mwieġna fuq il-kisbiet tal-programm iżda li jiġu identifikati sabieq jitfa' f'tit dawl fuq il-kundizzjonijiet li fihom il-programm Fiscalis 2013 opera. Dawk l-iktar importanti huma ppreżentati hawn taħt, li ġew osservati f'hafna Stati Membri.

L-evalwazzjoni sabet li l-**istrateġiji għall-ġestjoni tal-gharfien fi hdan l-amministrazzjonijiet nazzjonali**, li jirriflettu kif l-amministrazzjonijiet nazzjonali organizzaw il-kooperazzjoni dwar kontrolli multilaterali (MLCs) u s-sistemi tal-IT kif ukoll id-diviżjoni tar-responsabbiltà għal kompiti relatati ma' *Fiscalis 2013*, ikkontribwixxew b'mod pożittiv lejn il-kisbiet tal-programm. Pereżempju, organizzazzjoni orizzontali bi ftit livelli ta' manigment tidher li giet adattata ahjar għal aktar twettiq malajr u aktar faċli tal-kontrolli multilaterali filwaqt li kollaborazzjoni mill-qrib bejn l-amministrazzjoni u s-servizz tal-IT ipprovdiet aktar flessibbiltà u l-kapaċità li tirreagixxi malajr u b'mod effiċjenti għal problemi tal-IT.

Parzjalment fl-istess kuntest l-evalwazzjoni wriet li r-responsabbiltajiet għal kompiti relatati ma' operazzjonijiet ta' *Fiscalis 2013* mhux dejjem kienu assenjati b'mod ċar fl-amministrazzjonijiet nazzjonali, li jista' jkollhom effetti negattivi fuq il-koordinazzjoni tal-programm u l-implimentazzjoni ġenerali f'(ċerti) pajjiżi parteċipanti. Hija marbuta b'mod predominanti mar-rwol tal-**Koordinaturi Nazzjonali**, li hadmu b'mandati differenti, fi strutturi organizzattivi differenti u b'diversi restrizzjonijiet ta' riżorsi, li f'xi każijiet jistgħu jkollhom impatt fuq l-abbiltà tagħhom biex jippromwovu l-programm u għalhekk gie rrakkomandat li jiġi ċċarat (rakkomandazzjoni 2).

Is-**sistemi tal-IT nazzjonali** nstabu li kienu kumplimentari mal-funzjonalitajiet tas-sistemi tal-IT ifffinanzjati ta' *Fiscalis* u f'każijiet bħal dawn huma msahha reċiprokament lil xulxin bil-holqien ta' sinerġiji b'saħħithom, kif kien il-każ, pereżempju, bis-sistema *Zujar* ta' informazzjoni lill-kontribwenti tat-taxxa Spanjoli, li meta użata flimkien mas-sistema VIES tippermetti kontroverifiki ta' malajr dwar transazzjonijiet suġġetti għall-VAT. Min-naħa l-oħra, fejn is-sistemi nazzjonali kienu mhux interoperabbli ma' *Fiscalis 2013* — sistemi tal-IT ifffinanzjati, il-potenzjal mhux sfruttat kien immedjatament viżibbli. Pereżempju, minhabba li s-Sistema tal-Kontroll tal-Esportazzjoni Olandiża (ECS) ma kinitx integrata jew konnessa mal-EMCS, il-movimenti kollha li ntemmu barra l-Pajjiżi Baxxi kellhom jingħalqu manwalment, b'xogħol dejjem jizdied u b'naqqis reali tal-kapaċità ta' monitoraġġ u kontroll.

Wiehed mill-inibituri ewlenin għar-realizzazzjoni tal-potenzjal shiħ ta' *Fiscalis 2013* kien il-**kriżi ekonomika** fl-UE matul il-perjodu kollu tal-programm. Ghalkemm l-evalwazzjoni ma identifikatx xi differenzi notevoli fir-riżorsi ddedikati għal oqsma speċifiċi ta' taxxa, il-partijiet interessati enfasizzaw hafna pressjoni fuq ir-riżorsi globali u imbuttar lejn l-effiċjenza. Fil-prattika, l-awsterità baġitarja naqqset il-partecipazzjoni tal-Istati Membri fl-attivitajiet tal-programm u r-riżorsi għall-implimentazzjoni tal-komponenti nazzjonali tas-sistemi tal-IT. Dan tal-ahhar kien partikolarment sinifikanti mill-partijiet interessati.

Min-naħa l-oħra madankollu, l-evalwazzjoni kkonkludiet li l-kriżi ekonomika ziedet l-attenzjoni lejn l-iżgurar tal-kosteffiċjenza tal-attivitajiet u wasslet għal volum akbar ta' informazzjoni skambjata permezz tal-programm minhabba li l-Istati Membri qieghdu enfasi addizzjonali fuq il-ġbir tad-dhul.

L-**ostakli tal-lingwa** li fil-biċċa l-kbira tagħhom ġew identifikati mill-partijiet interessati bhala fattur li jfixkel, naqqsu l-effikaċja ta' komunikazzjoni orali u bil-miktub u l-informazzjoni, kif ukoll il-partecipazzjoni f'azzjonijiet kongunti.

Il-**kuxjenza u l-gharfien** dwar il-programm *Fiscalis 2013* ġew meqjusa wkoll bhala fattur li jinfluwenzaw b'mod ċar il-livelli ta' kooperazzjoni u skambju ta' informazzjoni. Billi l-gharfien ġenerali u t-tixrid tar-riżultati tal-programm kienu mifruxa, il-maġġoranza tal-partijiet interessati u benefiċjarji potenzjali kienu jafu biss ftit jew ftit li xejn dwar il-programm. L-evalwazzjoni wriet ukoll li s-sistemi tal-IT kienu hafna drabi meħuda “bhala

ovvji” mill-pajjizi parteċipanti, u li hemm kemxejn apprezzament tal-konnessjoni għal Fiscalis, li għandha tiġi studjata (rakkomandazzjoni 1).

Fatturi kuntestwali ohra msemija minn partijiet interessati, li jew intiežnu inqas fuq il-kisbiet ġenerali tal-programm jew issemmew biss b'mod anedottali, inklużi l-**kriterji tal-ghażla** ta' uffiċjali nazzjonali li jattendu azzjonijiet kongunti, **leġiżlazzjoni nazzjonali** li tipprojbixxi l-pubblikazzjoni ta' ċerta informazzjoni jew l-użu ta' ċerti sistemi volontarji (pereżempju l-applikazzjoni TIN fuq l-internet li ma tantx tiġi użata) ċerti **fenomeni lokali** (pereżempju, zieda fl-ghadd ta' haddiema transkonfinali bejn pressjoni dejjem akbar fuq aktar skambju ta' informazzjoni dwar taxxi diretti jew aktar kummerċ transkonfinali f'ċerti prodotti li intensifikaw l-użu u l-utilità tal-EMCS).

L-aħħar iżda mhux l-inqas, il-valutazzjoni semmiet ukoll l-influwenza importanti, jew il-koeżistenza, ta' **inizjattivi ohrajn**, b'mod partikolari l-operazzjonijiet tal-IOTA, li kienu spjegati b'mod iddettaljat fl-intestatura 6.

8. KONKLUŻJONIJIET U RAKKOMANDAZZJONIJIET

Għalkemm bosta fatturi huma involuti fil-funzjonament tas-suq intern, l-evalwazzjoni kkonkludiet li x'aktarx Fiscalis 2013 ta kontribut għal funzjonament aħjar tas-suq intern. Huwa meqjus li huwa plawżibbli li l-frodi u l-evażjoni fiskali kienu imnaqqsa u/jew jiġu evitati, biex b'hekk jiġu evitati distorsjonijiet tal-kompetizzjoni fis-suq intern. In-nuqqasijiet identifikati li jibqgħu taħt il-kontroll tal-programm wasslu għar-rakkomandazzjonijiet rilevanti.

Ir-rizultati ewlenin jistgħu jingabru fil-qosor kif ġej:

- a) is-sistemi tal-IT (jiġifieri l-**VIES**, l-**EMCS**, u l-**formoli elettronici** għal kooperazzjoni f'tassazzjoni diretta) direttament appoġġaw l-implimentazzjoni tal-acquis tal-UE għal kooperazzjoni amministrattiva fit-tassazzjoni;
- b) Is-sistema **VIES** appoġġjat l-amministrazzjonijiet nazzjonali fl-identifikazzjoni tal-frodi u saret parti essenzjali mill-ghodda tal-amministrazzjonijiet tat-taxxa tal-VAT użati ta' kuljum minn uffiċjali tat-taxxa;
- c) Il-**VIES fuq l-internet** naqqset direttament iż-żmien meħtieġ għall-proċess ta' validazzjoni tan-numri tal-VAT tal-operaturi ekonomiċi, li wassal għal tfaddil ta' madwar EUR 160 miljun għall-amministrazzjonijiet tat-taxxa kif ukoll għall-operaturi ekonomiċi simili;
- d) L-**EMCS** għamlet l-imġiba frodulent aktar diffiċli, riskjuża u għalja, bis-saħħa ta' monitoraġġ fil-hin reali u verifika fil-pront tal-operaturi awtorizzati. Il-**garanziji elettronici** magħqudin ma' kull tranzazzjoni taħt l-EMCS għamluha aktar faċli għal uffiċjali tat-taxxa biex jgħinu fl-iżgurar li t-taxxa kienet debitament miġbura;
- e) il-**formoli elettronici standard** fil-qasam tal-VAT u tat-tassazzjoni diretta għenu l-uffiċjali tat-taxxa fil-kalkolu tat-taxxa dovuta korretta;
- f) il-**formoli elettronici** u l-pjattaforma ottimizzata **CCN/CSI**, issemplifikaw u tjiebu l-kwalità ta' informazzjoni skambjata elettronicament;

- g) **l-azzjonijiet kongunti** jippermettu lill-amministrazzjonijiet nazzjonali biex jaqsmu l-għarfien espert u l-esperjenza tagħhom; l-iskambju ta' fehmiet dwar l-interpretazzjoni, l-implimentazzjoni u l-infurzar tad-dispożizzjonijiet tal-UE; fehim aħjar leġislattiv u strutturi ta' organizzazzjoni ta' amministrazzjonijiet differenti tat-taxxa; u t-trawwim ta' networks umani ta' valur għoli;
- h) **Pjattforma tal-EUROFISC** ipprovdiet lill-uffiċjali tat-taxxa b'mezz importanti sabiex tiġi promossa u ffaċilitata kooperazzjoni multilaterali u deċentralizzata, li tippermetti azzjoni mmirata u rapida biex jiġu miġġielda tipi speċifiċi ta' frodi;
- i) **Kontrolli Multilaterali** ppermettew lill-Istati Membri biex jidentifikaw it-taxxa dovuta addizzjonali ta' valur approssimattiv ta' EUR 3,26 biljun u wasslu, flimkien mad-dispożizzjonijiet ta' **skambju awtomatiku ta' informazzjoni** skont id-Direttiva dwar it-Tfaddil, li tinħoloq "effett ta' konformità" fost dawk li jhallsu t-taxxa;
- j) ma tantx hemm informazzjoni kwantitattiva disponibbli dwar l-ispejjeż u l-benefiċċji tas-sistemi tal-IT użati fil-livell nazzjonali, b'estimi tan-nefqa li jvarjaw hafna bejn 1,1 miljun u 18,8 miljun u l-benefiċċji (f'termini tal-valur tal-informazzjoni skambjata) diffiċli għall-konverżjoni fi flus, iżda l-effiċjenza globali tas-sistemi tal-IT kienet meqjusa pożittiva mill-partijiet interessati;
- k) l-Istati Membri ma setgħux jiżviluppaw u jzommu individwalment sistemi tal-IT aktar effettivi, effiċjenti u interoperabbli;
- l) Il-programm Fiscalis 2013 ikkumplementa u ffavorixxa sinerġiji bejn inizzjattivi oħra f'kooperazzjoni fiskali, fuq livell nazzjonali, reġjonali u internazzjonali, b'livell żgħir biss ta' trikkib fir-rigward ta' azzjonijiet kongunti; kien l-uniku strument mfassal apposta skont il-ħtiġijiet tas-suq intern u l-uniku li pprova applikazzjoni tal-IT;
- m) Il-programm Fiscalis 2013 ippermetta t-tnaqqis tal-ispejjeż amministrattivi u l-piżijiet b'tliet modi ewlenin: (i) permezz ta' **standardizzar** tal-iskambju ta' informazzjoni (permezz ta' formoli elettronici), (ii) bil-provvista ta' pjattaforma għal **skambju sikur** (jiġifieri CCN/CSI), u (iii) bil-provvista ta' **sistemi tal-IT komuni** li għandhom jintużaw direttament mill-amministrazzjonijiet tat-taxxa (eż. l-EMCS jew il-VIES).
- n) billi ma kinux sostnuti mill-programm, l-effetti ta' azzjonijiet kongunti u s-sistemi tal-IT ma setgħux jibqgħu fit-tul;

Abbażi tal-għbir ta' evidenza, l-evalwaturi ressqu bosta **rakkomandazzjonijiet** bil-ħsieb li jitjiebu l-operazzjonijiet tal-programm u l-potenzjal tiegħu. Ir-rakkomandazzjonijiet huma ppreżentati fil-qosor hawn taht u ġew aċċettati b'mod ġenerali mill-grupp ta' tmexxija. Il-Kummissjoni se twettaq eżerċizzju dedikat biex tindirizza r-rakkomandazzjonijiet u tfassal pjan ta' azzjoni għall-implimentazzjoni tagħhom u s-segwitu, filwaqt li jitqies il-karattru tagħhom, l-influwenza fuq il-programm u l-iskeda ta' żmien possibbli għall-implimentazzjoni tagħhom (eż. matul il-ħajja tal-programm jew fiċ-ċiklu leġislattiv li jmiss).

Nru	Ir-rakkomandazzjoni	Responsabbli prinċipali
-----	---------------------	-------------------------

Nru	Ir-rakkomandazzjoni	Responsabbli prinċipali
1	Il-hidma għandha titwettaq biex titqajjem kuxjenza ta' programmi Fiscalis (futuri), l-oġġettivi u r-riżultati. B'mod partikolari tista' tiġi promossa r-rabta bejn sistemi tal-IT Ewropej u l-finanzjament ipprovdut minn Fiscalis.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-pajjiżi parteċipanti
2	Il-programm għandu jipprovdi deskrizzjoni dwar ir-rwol u r-responsabbiltajiet tal-Koordinatur Nazzjonali, u l-pajjiżi parteċipanti għandhom jiżguraw li l-Koordinatur Nazzjonali għandhom ir-riżorsi meħtieġa biex jaqdu r-rwol tagħhom.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-pajjiżi parteċipanti
3	Il-programm għandu jkompli ixxerred informazzjoni dwar kif l-informazzjoni personali u l-Ispazju ta' Kollaborazzjoni (PICS) huma maħsuba biex jintużaw u liema funzjonalitajiet għandu.	Il-Kummissjoni Ewropea
4	Il-Kummissjoni għandha tkompli jkollha rwol attiv fl-iffaċilitar ta' kollaborazzjoni dwar applikazzjonijiet tal-IT nazzjonali bejn l-Istati Membri.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri
5	Il-Kummissjoni għandha tkompli tiżviluppa applikazzjonijiet ċentrali li jistgħu jintużaw mill-Istati Membri kollha.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri
6	Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jespjoraw integrazzjoni ulterjuri bejn it-tassazzjoni u proċeduri doganali.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri
7	B'mod prospettiv, Fiscalis għandu jiffoka aktar fuq it-tnaqqis tal-piż fuq il-kontribwenti u żżid attivitajiet ta' programm li jimmiraw lejn dan l-għan sabiex tappoġġja l-funzjonament imtejjeb tas-suq intern.	Il-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri

Il-Kummissjoni apprezza il-kwalità ġenerali tal-istudju estern li jappoġġja din l-evalwazzjoni u rrikonoxxa d-diffikultajiet metodoloġiċi u l-isforzi li saru biex jiġu mitigati. Is-sejbiet tal-evalwazzjoni kif ipprezentati f'dan ir-rapport ġew meqjusa kredibbli u l-konkluzjonijiet mfassla b'mod preċiż. Il-kontribuzzjoni tal-programm Fiscalis 2013 għal funzjonament aħjar tas-suq intern, permezz ta' aktar kapaċità tal-amministrazzjonijiet tat-taxxa biex effettivament u effiċjentement isibu u jipprevjenu l-frodi, kif ukoll jimplimenta l-leġiżlazzjoni fiskali tal-UE, tista' titqies bħala sinifikanti.

L-evalwazzjoni finali tal-programm Fiscalis 2013 ser tappoġġja diskussjonijiet futuri dwar l-ambitu u t-tfassil ta' iterazzjoni ta' wara l-2020 tal-programm. Is-sejbiet aktar operazzjonali, bħal titjib fis-sistemi tal-IT u applikazzjonijiet jew tixrid usa' tar-riżultati tal-programm, se jkunu indirizzati direttament matul il-programm attwali Fiscalis 2020.